

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 267/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], a [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Katarínou Almášiiovou, Advokátskou kanceláriou JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r. o., Niťová 3, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 119/2008 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), a [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“, spolu aj „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 119/2008 (ďalej len „namietané konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že 20. septembra 2007 začalo proti sťažovateľom súdne konanie na Okresnom súde Senica, ktorý 31. júla 2008 postúpil súdny spis na príslušný okresný súd, na ktorom je vedený pod sp. zn. 10 Cb 119/2008. Konanie na okresnom súde bolo prerušené z dôvodu konkurzného konania vedeného proti pôvodne žalovanej v 2. rade. Prerušenie konania zákonne pôsobilo len voči sťažovateľovi, ktorý mal s pôvodne žalovanou v 2. rade (v konkurze) nerozlučné spoločenstvo. Voči sťažovateľke prerušenie konania nepôsobilo a ani okresný súd nevydal žiadne rozhodnutie o prerušení konania proti sťažovateľke, a preto s ňou mal ďalej konať. Na návrh žalobcu okresný súd uznesením č. k. 10 Cb 119/2008-88 z 25. novembra 2013 konanie proti pôvodne žalovanej v 2. rade zastavil. Prvé pojednávanie vo veci okresný súd nariadil na 14. október 2016 (teda proti sťažovateľovi po troch rokoch a proti sťažovateľke po deviatich rokoch). Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 25. januára 2017.

3. Sťažovatelia uviedli, že sú v namietanom konaní v slabšom postavení, a to postavení spotrebiteľa, a preto nemôžu znášať následky nečinnosti okresného súdu a žalobcu v takom rozsahu, že okresný súd prizná žalobcovi riadny úrok a úrok z omeškania aj za obdobie ich nečinnosti, na ktorom však sťažovatelia nemajú žiaden podiel viny.

4. K jednotlivým kritériám posudzovania postupu okresného súdu sťažovatelia argumentovali, že pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, predmetom konania pred okresným súdom je *„rozhodnutie o nároku žalobcu zo spotrebiteľskej zmluvy. Nejedná sa o právne zložitú vec. Skutkovo je možné hodnotiť vec ako menej zložitejšiu, vyžadujúcu si najmä posúdenie skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti.“*

Pokiaľ ide o správanie sa sťažovateľov ako účastníkov konania, ktoré je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom

a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažovatelia žiadne prietahy v konaní nespôsobili.

Sťažovatelia majú za to, že k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo v dôsledku nekonania súdu, pričom neexistuje zákonná prekážka, aby súd vo veci nekonal ako i jeho konaním, ktoré však nesmeruje ku ukončeniu konania a odstráneniu ich právnej neistoty (tretie hodnotiace kritérium).

Voči sťažovateľovi v 1/ rade súd nekonal bez zbytočných prietahov od 22.03.2010 (návrh žalobcu na zastavenie konania voči pôvodne žalovanej v 2/ rade) do 14.10.2016 viac ako šesť rokov.

Voči sťažovateľke v 2/ rade súd nekonal bez zbytočných prietahov od 31.07.2008 do 14.10.2016 viac ako osem rokov.“.

5. Sťažovatelia sa sťažnosťou na prietahy v konaní v namietanom konaní obrátili na predsedníčku okresného súdu. Oznámenie o prešetrení sťažnosti predsedníčkou okresného súdu sp. zn. Spr 2007/2017 z 24. februára 2017 bolo v písomnom vyhotovení doručené sťažovateľom 16. marca 2017. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti preto uplynie 16. mája 2017.

6. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podali sťažovatelia včas odvolanie a vec sa v súčasnosti nachádza na odvolacom súde.

7. Na základe uvedeného sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [redacted]... a [redacted]... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 10Cb/119/2008 porušené bolo.

2. [redacted] priznáva finančné zadostučinenie v sume 6 000,- eur... a [redacted] priznáva finančné zadostučinenie v sume 6 000,- eur..., ktoré je

Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť im do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava IV je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 527,16 eur... na účet... ich právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s.r.o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. S poukazom na dikciu ustanovenia § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd v úvode zdôrazňuje, že je viazaný návrhom sťažovateľov na začatie konania, ktorí sú

v tomto prípade zastúpení advokátom, t. j. kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovatelia špecifikujú, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáhajú (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzia predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tým subjektom, ktoré označili za porušovateľov svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

12. Ústavný súd preto v danej veci rozhodoval len v rozsahu petitom namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní.

13. Sťažovatelia porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru nachádzajú v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 119/2008, ktoré bolo skončené rozsudkom z 25. januára 2017.

14. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

15. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95). Nadväzne na to ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) prezentuje už ustálený záver, že základnému právu na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje ochranu len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného základného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo.

16. Okresný súd rozhodol vo veci sťažovateľov rozsudkom z 25. januára 2017, pričom sťažnosť sťažovateľov obsahujúca námietku porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní bola ústavnému súdu doručená až 10. mája 2017, teda zjavne po prijatí meritórneho rozhodnutia.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08, III. ÚS 190/2011).

18. Na tomto závere ústavného súdu nemôže nič zmeniť sťažovateľmi akcentovaná skutočnosť, že prípis predsedníčky okresného súdu o vybavení ich sťažnosti na prietahy v konaní bol sťažovateľom doručený 16. marca 2017, a preto lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu uplynula 16. mája 2017. Účelom sťažnosti účastníkov konania na postup súdu podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je odstránenie prípadných zistených nedostatkov v postupe súdu. Sťažovatelia svoju sťažnosť na porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podali 26. januára 2017 a táto bola vybavená predsedníčkou okresného súdu 24. februára 2017, teda po vyhlásení rozhodnutia vo veci samej. Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť sťažovateľov adresovaná predsedníčke okresného súdu už nebola spôsobilá privodiť sťažovateľmi požadovanú nápravu v napadnutom konaní, a preto ju nemožno považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý by zákon sťažovateľom poskytoval a na vybavenie ktorého by mohla byť viazaná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu.

19. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľov nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2017